

„Прозрения“ също не решаваха още проблемите така радикално, както ги виждаше младият поет. Борбата на противоречията беше все още твърде силна, а победата наклоняше многократно ту на една, ту на друга страна. Но тъкмо в „Прозрения“ Яворов създаде и бележити творби, с които отново постигна върховете на световната литература. Стихотворения като „Маска“, „Молитва“, „Слова“, „Покаяние“, „Стон“, „Две души“, „В часа на синята мъгла“, „Обичам те“, „Ще бъдеш в бяло“, „Не бой се и ела“, „Пръстен с опал“, „Все пак те любя аз“ и др. са голямо изкуство, родено от трагедийния конфликт на една светла личност със заобикалящия свят на пошлост, разврат, търгашество с най-чистите чувства на човека. Зад всички тези творби проглежда трагичната маска на лирическият герой, чиито контрастни мъжествени светло-сенки напомнят изкуството на Рембранд и Бетховен. Стихотворението „Славата на поета“ отключва душевната гама, от която са израснали всички тези изповеди — стихотворение, което плющи като камшик върху разплутото лице на онази действителност, която уби и Алеко, и Пенчо Славейков, и самия Яворов:

... Славата на песен — може би за нямам зальк,
за дни без завет или нощи без светило,
за болки зноини от зъбите на клеветник жалък,
на завист от забоденото жило. ...

Слава! Славата на недовършената песен,
на силом и без време скъсаната корда;
в душите ехо — ехото в души покрити с плесен,
презрени от душата горда.

Слава! — чувам аз да славят и поета. ...

Слава —
за незабравата свидетелствена дума. ...
О, присмех зъл! — Да ми звучи тя нивга не
преставя
като обидна и жестока глума.

Поетът действително стоеше отново здраво на земята и С. Тинтеров беше доловил съвсем вярно посоката на развитие у Яворов, доказана покъсно от неговите драми „В полите на Витоша“ и „Когато гръм удари, как ехото заглъхва“. Творческата мисъл е винаги по-близо до истината от хладната разсъдъчност на критиката. Творецът има много от непосредното възприемане на народа. Една анкета между широките читателски кръгове, проведена от вестник „Нова балканска трибуна“ през м. юни 1910 г. по случай Славянския събор в София, потвърждава онова, което отделни поети бяха доловили в развитието на Яворов. Анкетата поставяше въпроса: кои славянски и български писатели българският читател обича и чете най-много. Отговорът бе: Толстой и Горки от славянските, Вазов и Яворов от българските писатели. Този отговор показва, че не се отнасяше до случаен, а до съзнателен избор, направен от прогресивните среди у нас.

Тъкмо през пролетта на същата 1910 г. Яворов бе издал сбирката „Подир сенките на облаците“, в която бяха събрани ранните му стихове от „Антология“, „Безсъници“ и „Прозрения“. Поетът представяше на